

SIDA ÖSTERSJÖENHETEN, MARS 2011

Riktlinjer för Östersjöenheten 2011

Förberedelsearbete och finansiering genom Sida

Innehållsförteckning

1. Östersjöenheten	2
2. Finansiellt stöd genom Baltic Sea Unit Project Assistance (BPA)	2
2.1 Östersjöenhetens finansiering	3
2.2 Finansieringsvillkor	4
3. Östersjöenhetens ansökningsprocess	4
3.1 De olika stegen i ansökningsprocessen	5
3.2 Ansökningsförfarandet	6
4. Riktlinjer för beslut	6
4.1 Grannlandssamverkan	6
4.2 Design/Idé	6
4.3 Strategi	7
4.4 Uthållighet	7
Ordlista	10

Detta dokument är till för att underlätta ansökningsförfarandet. Det ger er som sökande en bild av vad som förväntas av er och hjälper er att placera ert projekt i rätt sammanhang utifrån Östersjöenhetens uppdrag. Kriterierna kommer således att förbättra er ansökan som i sin tur ökar genomförbarheten av ert projekt. I slutet av dokumentet finns en ordlista som förklarar de begrepp som används i dokumentet.

1. Östersjöenheten

Östersjöenheten har som mål att verka för att utveckla och stärka Sveriges relationer och samverkan i Östersjöområdet. Stöd ges till statliga aktörer, kommuner, landsting, regionförbund och enskilda organisationer för samverkan med motsvarande aktörer i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland (i första hand S:t Petersburg samt Leningsgrads och Kaliningrads län).

Östersjöenhetens uppdrag är att genom sitt finansiella stöd och expertrådgivning - Baltic Sea Unit Project Assistance (BPA) - bidra till mindre och större ömsesidiga samverkansaktiviteter och projekt inom följande områden:

- **Miljö- och energi**
- **Sociala- och hälsofrågor**
- **Civil säkerhet**

Utöver detta arbetar Östersjöenheten med att underlätta genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen. Östersjöstrategin syftar till att utveckla interaktionen mellan östersjöstaterna så att gemensamma utmaningar inom t.ex. miljö, ekonomi, utbildning, sjösäkerhet och förebyggande av kriminalitet förbättras.

Samverkan inom Östersjöregionen möjliggörs genom BPA som bidrar till att svenska aktörer bygger ömsesidiga relationer som löser gemensamma problem genom utveckling av samarbetsprojekt inom miljö- och energiområdet, sociala frågor och civil säkerhet. BPA ges även till olika insatser som syftar till att underlätta Sveriges medverkan i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen. Projekten inom dessa områden skall skapa förutsättningar för långsiktig aktörssamverkan vilket innebär att samtliga parter skall ha nytta av projektet. I långsiktigheten ingår att identifiera uthållig finansiering inom EU-projekt, annan extern finansiering eller att utgöra en länk i en investeringskedja.

2. Finansiellt stöd och expertrådgivning genom Baltic Sea Unit Project Assistance (BPA)

Östersjöenhetens arbete med att utveckla Sveriges relationer i Östersjöregionen karaktäriseras av att enheten ger bidrag av katalytisk karaktär till många små projekt där samverkan har potential att

utvecklas och stå på egna ben efter det att projekttiden är slut. Stödet från Östersjöenheten ger svenska aktörer möjlighet att börja samverka med en eller flera aktörer i Östersjöregionen. Projektinitiativ kan komma från såväl svenska som utländska aktörer, men enbart svenska aktörer kan ansöka om finansiellt stöd och vara projektägare. Bidraget kan även utgöra en kompletterande komponent i ett pågående samarbete som exempelvis att integrera ryska parter i pågående EU-projekt. Östersjöenheten prioriterar även att stödja flaggskeppsprojekt inom EU:s strategi för Östersjöregionen.

Projektet skall grunda sig på samverkan mellan aktörer vilket innebär partnerskap och ömsesidig nytta för alla inblandade aktörer i ett win-win-win tänkande, där det skall gynna minst en svensk aktör, en eller flera utländska aktörer samt gynna ämnesområdet exempelvis genom att bidra till en bättre miljö. Östersjöenheten understryker att beviljade projekt skall grunda sig på gemensamma intressen och inte på ensidig vinning. Genom samverkan ska aktörerna lösa gemensamma problem eller utveckla nya möjligheter inom områden som gynnar Östersjöregionen i sin helhet.

BPA som betalas ut är i allmänhet startbidrag för att få igång samverkan och projektbidraget kompletteras ofta med finansiering från den egna organisationen eller från andra källor. Egenfinansiering bidrar till att stärka projektens ägandeskap och leder till att huvudmålen i ett projekt lättare uppfylls. Östersjöenheten uppmuntrar egenfinansiering och finansiering från andra källor.

2.1 Östersjöenheten finansierar bland annat:

Samverkansaktiviteter/projekt skall bidra till att skapa förutsättningar för långsiktiga och hållbara aktörsrelationer med ett gemensamt ägarskap som lever kvar efter att projekttiden hos Sida Östersjöenheten är avslutad. Det är krav på minst en svensk partner samt minst en partner i Estland, Lettland och Litauen, Polen eller Nordvästra Ryssland. Beroende på omständigheterna kan vissa andra länder delta.

- **Aktörsmöten:** exempelvis möten och workshops med experter eller andra aktörer vars mål är att stödja och stimulera skapandet av ömsesidiga relationer och allianser mellan organisationer, myndigheter och lokal/regional nivå.
- **Identifiering av strategiska samarbetspartners och allianser:** med syfte att definiera och konkretisera områden och/eller insatser som kan utvecklas till samarbete. Det kan exempelvis röra kapacitetsutveckling, teknik eller innovation som är av intresse för potentiella aktörer eller att bygga upp ett partnerskap inför exempelvis en EU-ansökan.

- **EU:s strategi för Östersjöregionen:** BPA syftar till att utveckla och skapa förutsättningar för aktörssamverkan inom EU:s strategi för Östersjöregionen. Detta görs till exempel genom att finansiera förstudier och andra kontaktskapande aktiviteter.

2.2 Budgetens rimlighet och transparens

Budgeterade kostnader ska vara rimliga och stå i förhållande till projektets aktiviteter, resultat och mål. Budgeten måste vara transparent och budgetposterna tydligt definierande. Bidraget skall finansiera de direkta kostnader som medlemsorganisationen, myndigheten eller institutionen har för att genomföra en insats. Projektägare kan enbart få stöd för de kostnadsposter som ingår i avtalet med Sida Östersjöenheten och som har specificerats i beslutet. Om inte särskilda skäl föreligger kan bidraget maximalt uppgå till **350 000 kr**.

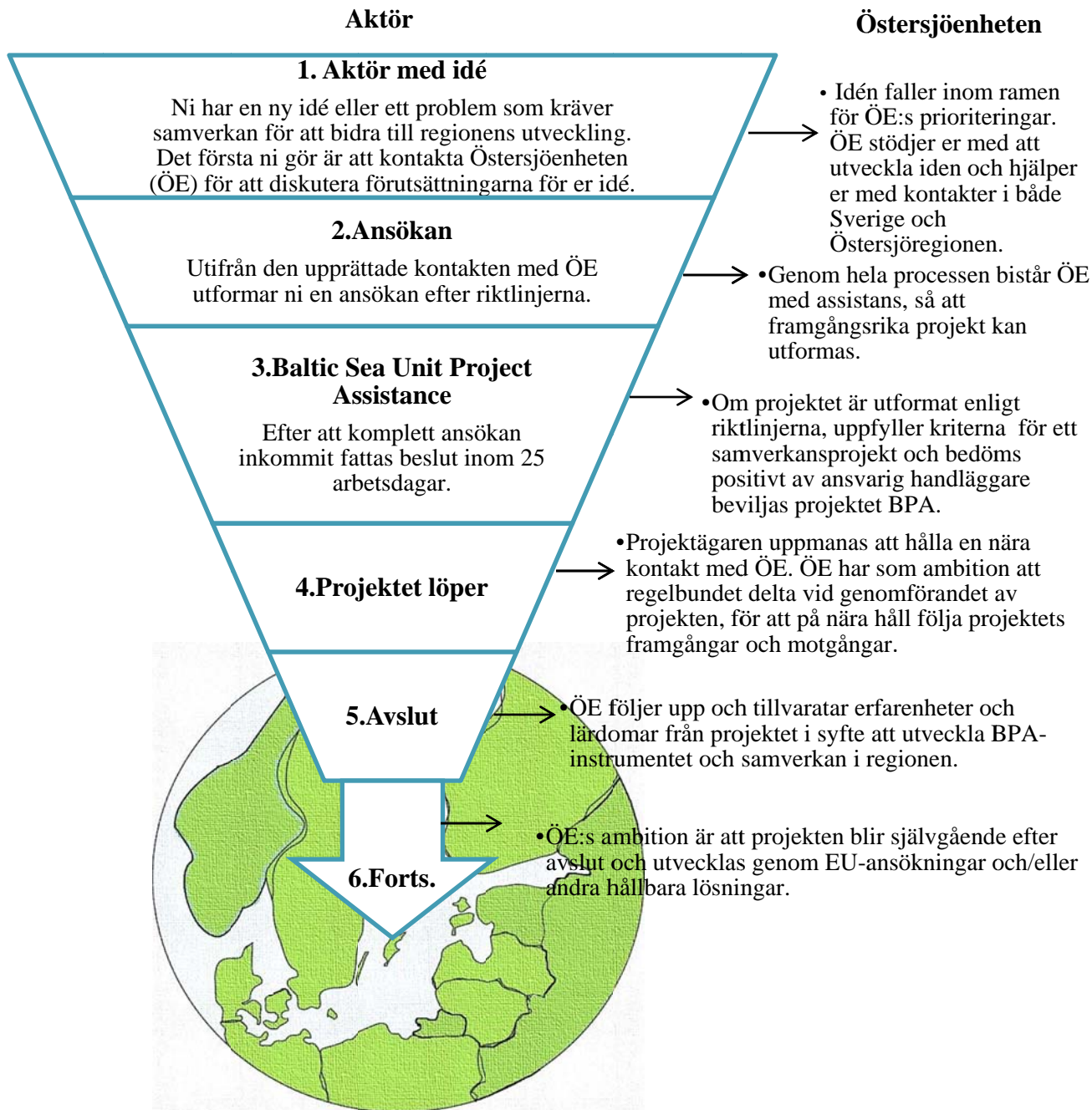
Projektägaren ska säkerställa att budgetposterna för samarbetet, inklusive administration, är kostnadseffektiva samt att bidraget kanaliseras till verksamhet som stödjer grannlandssamarbetet. Kostnader ska redovisas tydligt. Som exempel budgetposten ”resor”, där det klart ska framgå hur många personer skall åka, vart de ska åka, i vilket syfte och med vilket transportmedel. Generellt gäller att det mest ekonomiska transportmedel skall väljas, i avvägning mot tidsaspekten/projektets effektivitet.

Projektägaren är skyldig att lämna all den information och assistens som Sida Östersjöenheten behöver för att följa upp hur bidraget har använts. Förändringar i budgeten meddelas till och skall godkännas av ansvarig handläggare. Utgifter ska kunna styrkas med kvitto. Det är krav på ekonomisk återredovisning och de medel som inte används skall återbetalas till Sida Östersjöenheten. Stickprov görs för att följa upp finansiella insatser. Sida Östersjöenheten har rätt att kräva revision. Projektägaren måste ha en tillräcklig teknisk, administrativ och finansiell kapacitet för att genomföra insatsen.

3. Östersjöenhetens ansökningsprocess

Östersjöenheten uppmuntrar **statliga myndigheter, kommuner, landsting, regionförbund** och **enskilda organisationer** att ansöka om BPA. Under ansökningsprocessens olika steg för enhetens handläggare en aktiv dialog med de sökande aktörerna, handläggarna ger råd och vid behov hjälper aktörerna att hitta lämpliga partners. Handläggarna stödjer aktörerna för att projekten bland annat ska få lång livslängd efter projektperioden hos Östersjöenheten, kvalificera sig för fortsatt finansiering samt ligga i linje med prioriterade områden i exempelvis EU:s Östersjöstrategi och dess flaggskeppsprojekt. Redan i ansökningsförfarandet är det önskvärt med en nära dialog med enhetens handläggare för att utveckla projekten optimalt. Dialogen fortsätter under projektets alla faser och i vissa fall under projektets förväntade fortsättning.

3.1 De olika stegen i ansökningsprocessen

Östersjöenheten arbetar aktivt för synergitänkande där två eller flera aktörer med ömsesidiga problem går samman och skapar nya projekt som bidrar till att utveckla regionen.

3.2 Ansökningsförfarandet

Svenska aktörer kan under hela året inkomma med idéer, förfrågningar och ansökningar till Östersjöenheten. Ansökningshandlingar fylls i och skickas in via ansökningssystemet på vår hemsida, www.sida.se/ostersjoenheten.

Östersjöenheten för en kontinuerlig dialog med projektägaren om ansökan och projektets utformning. Detta innebär att Östersjöenheten kan komma att föreslå ändringar i er ansökan efter det att ansökan lämnats in. På Östersjöenheten strävar vi efter att lämna **besked till sökanden inom maximalt 25 arbetsdagar** efter det att komplett ansökan mottagits. Under *juli, augusti* och *december* fattas dock inga beslut kring ansökningar. Insatsen genomförs i regel inom ett år från det att stöd beviljats. För ansökningar som beviljats måste medel rekvireras senast den 30 november under budgetåret. I samband med att medel rekvireras upprättas ett avtal där villkoren för mottaget stöd regleras. Efter projektavslut slutredovisar projektägaren projektet och Östersjöenheten följer upp projektets resultat och ekonomiska redovisning.

4. Riktlinjer för beslut

4.1 Grannlandssamverkan

Utgångspunkten för Östersjöenhetens uppdrag är grannlandssamverkan, vilket bygger på ömsesidig samverkan mellan länder och aktörer. För att nå hållbara relationer mellan aktörer och för att kunna möta gemensamma hot och möjligheter tillsammans bör samverkan mellan aktörer grunda sig på partnerskap och ömsesidig nytta.

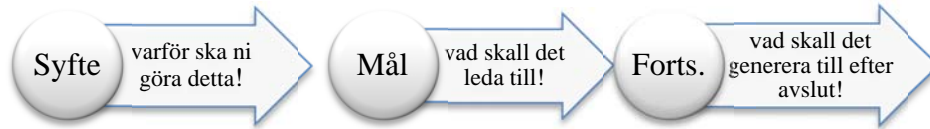
4.2 Design/Idé

Ett projekt kan ta sin utgångspunkt i en idé eller ha sitt ursprung i ett befintligt partnerskap. Utgångspunkten kan med fördel vara problembaserad. Partnerskapet måste bygga på ömsesidig utveckling där samtliga partners drar nytta av projektet.

Tänk på att:

- Projektet skall bygga på en gemensam idé alternativt ett gemensamt problem med den ömsesidiga nyttan i fokus. Ett win-win-win tänkande bör således ligga till grund för partnerskapet.
- Ha en tydlig röd tråd genom ansökan
- Projektet måste vara tydligt formulerat, koncist, avgränsat samt uppföljningsbart
- Vilka lärdomar kan dras av tidigare projekt, vad är det nya som ska uppnås i detta projekt?

- Upprätta en kontakt med de partners ni avser er att arbeta tillsammans med innan ni startar och planerar era aktiviteter. Finns det ytterligare aktörer som kan dra nytta av projektet som inte redan är kopplade till projektet?
- Koppla tydligt samman syfte och mål samt ha realistiska aktiviteter kopplade till detta

4.3 Strategi

Projektansökan skall innehålla en tydlig beskrivning av vilken **kontext** projekt befinner sig i. Ta exempelvis Östersjöstrategin och dess flaggskepp, EU:s tillväxtstrategi Europa 2020, Regeringens prioriteringar, Nordiska ministerrådets prioriteringar eller liknande strategier i beaktande. Det är en fördel om projektet har ett **flernivåperspektiv**. Med detta menas att lokal, regional, nationell, Östersjöregional samt EU-nivå tas i beaktande i projektansökan, partnerskapssammansättningen och kontexten såväl som hur projektet är tänkt att genomföras och hur projektresultatet sprids. Projektet måste ha en tydlig **relevans** inom Östersjöenhetens ämnesområdens prioriteringar, dessa finns specificerade på Östersjöenhetens hemsida. En tydlig och väl genomarbetad **riskanalys** skall presenteras i ansökan. Riskerna som skall tas i beaktande är exempelvis sådana som kan hindra att projektet blir av, försvåra dess genomförande eller risker som kan leda till att medel ej används enligt syftet.

Tänk på att:

- Projektets relevans för Östersjöenheten prioriteringar och för ämnesområdet/ämnesområdena skall framgå tydligt
- Projekten bör ta avstamp i partnerskapet, för partnerskapet är gemensam problemlösning **a** och **o**
- Samverkan skall byggas upp underifrån och grunda sig på ömsesidighet och ett win-win-win tänkande
- Syfte och mål skall beskrivas i en tydlig kontext

4.4 Uthållighet

Det är önskvärt att det i projektansökan beskrivs hur projektet är tänkt att fortsätta efter det att projekttiden hos Sida Östersjöenheten är avslutad. Detta kan ske genom ett EU-projekt eller via annan finansiering, alternativt genom att de kontakter som upparbetats resulterar i ett långsiktigt samarbete eller löpande verksamhet hos deltagande partners. **Uthålligheten** grundar sig i hur partnerskapet kan upprätthållas efter projektets avslut. Det är positivt om projektiden är förankrad

på relevanta nivåer såsom lokal, regional, nationell, Östersjöregional eller Europeisk nivå. Projektets resultat skall **spridas** internt och externt.

När ett partnerskap tas fram är det av yttersta vikt att partnererna kan delta i projektets ömsesidighet och långsiktighet. Partners bör vara så jämbördiga som möjligt och kunna bidra till projektets genomförande. När partnerskapet sätts samman och projektet genomförs bör jämställdhet och genusperspektiv tas i beaktande då projektet formas, genomförs och när det slutrapporteras. Partnerskapet måste vara väl förankrat hos de deltagande partnererna.

Projektet bör relatera till partnerernas löpande verksamhet. Egenfinansiering är ett tecken på att projekts aktörer ser insatsen som viktig och uthållig, därför bör egenfinansiering redovisas för att tydliggöra projektets relevans för aktörerna.

Tänk på att:

- Projektet måste ta uthållighet i beaktande och företrädevis ha en framtid efter avslutad projekttid
- Projekt skall gynna aktörsamverkan i regionen
- Ta med jämställdhet och genusaspekter i ansökan
- Projektet skall baseras på samverkan mellan aktörer och gärna med en bred sammansättning av partners

4.5 Projektredovisning

Senast två månader efter projektperiodens avslut skall en slutrapport ha inkommit till Sida Östersjöenheten. Denna skickas in via ansökningssystemet. I slutrapporten skall det tydligt framgå om projektets syfte och mätbara resultatmål har uppnåtts och projektets process samt genomförande skall beskrivas. Har samtliga aktiviteter genomförts, har samarbetet mellan projektpartnererna fungerat och har samtliga partners aktivt deltagit. Detta bör beskrivas utifrån riskanalysen i projektansökan.

Budgeten skall vara redovisad i förhållande till budgeten i den beviljade ansökan och det ska tydligt framgå ifall medel skall återbetalas. Projektets fortsättning skall beskrivas i slutrapporten där det ska redovisas ifall fortsatt finansiering söks via exempelvis EU-fonder eller annan extern finansiering. Ansökan till fortsatt finansiering bör bifogas slutrapporten. Om fortsatt finansiering inte söks skall det tydligt framgå hur de kontakter, informationskanaler som etableras eller kunskap som uppnåtts i projektet skall fortleva och förmedlas.

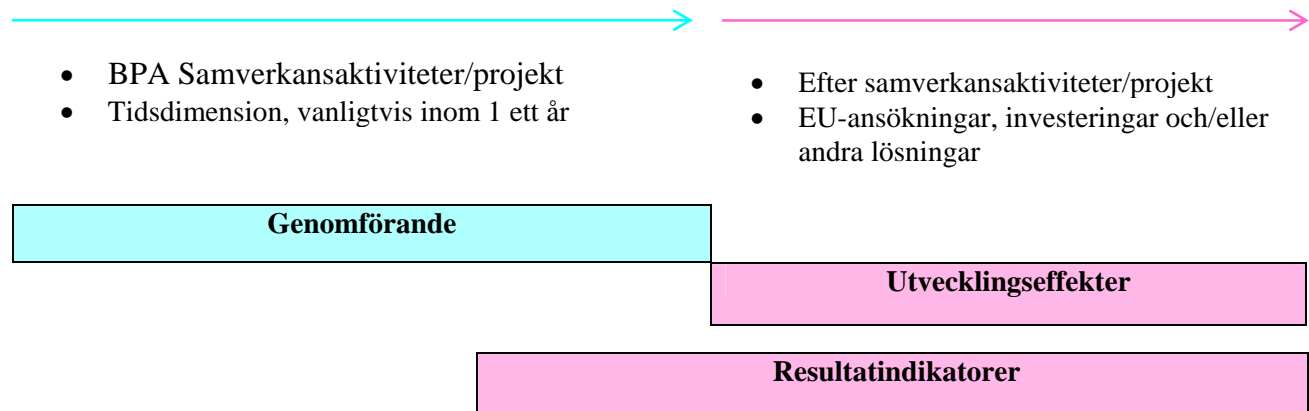
Tänk på att:

- Senast två månader efter projektslut skall en slutrapport ha skickats in
- Tydligt presentera syfte- och måluppfyllelse
- Tydligt beskriva budgetens utfall.

4.6 Resultatkedja

Ha denna bild i åtanke genom hela ansökningsprocessen, fokusera främst på input, aktiviteter och resultat. Resultatkedjan skall särskilt betonas i projektredovisningen.

Resurser (Input)	Aktiviteter	Resultat (output)	Effekter	Långsiktiga effekter
------------------	-------------	-------------------	----------	----------------------

Resurser (input)	Beskriv den finansiella och administrativa resurserna som fanns för att genomföra projektet. Följ samma struktur som i ansökan med design/idé, strategi och uthållighet.
Aktiviteter	En aktivitet (input) skall leda till ett resultat (output). Hur har design/idé, strategi och uthållighet bidragit till projektets resultat?
Resultat	Beskriv projektets mätbara resultat och omedelbara konsekvenser samt hur medlen nyttjats.
Effekter (outcome)	Beskriv projektets långsiktiga effekter och konsekvenser för projektpartnererna.
Långsiktiga effekter	Beskriv projektets långsiktiga effekter på ämnesområdet och hur projektpartnerskapet skall arbeta vidare med frågorna efter projektetidens slut.

Ordlista

Aktörer:	Projektägaren måste vara en svensk myndighet, kommun/landsting/regionförbund eller organisation. Projektet skall ha minst en partner från Estland, Lettland, Litauen, Polen eller nordvästra Ryssland.
Aktörssamverkan:	Östersjöenheten understryker att projekt skall grunda sig på samverkan mellan aktörer och på ömsesidig vinning.
Baltic Sea Unit Project Assistance (BPA):	Östersjöenhetens rådgivningsarbete och ekonomiska bidrag kallas för BPA. Projekten har katalytisk karaktär där aktörssamverkan prioriteras och samarbetet har potential att utvecklas och stå på egna ben efter att projekttiden är slut.
Budget:	Maxbelopp som går att söka är 350 000 SEK om inte särskilda skäl föreligger. Budgeten ska vara tydligt beskriven och det ska framgå hur medel ska användas för att uppnå målen.
EU:s strategi för Östersjöregionen:	<p>Det officiella namnet för EU:s Östersjöstrategi är EU Strategy for the Baltic Sea Region (EUSBSR) och är en makroregional strategi med fyra huvudområden i fokus:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Environmentally sustainable (ex. minska utsläppen i Östersjön)▪ Prosperous (ex. förespråka innovation i små och medelstora företag)▪ Accessible and attractive (ex. bättre transports kommunikation i regionen)▪ Safe and secure (ex. förbättra gemensam olyckshantering) <p>http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/</p>
Europa 2020:	EU:s tillväxtstrategi med fokus på smart, hållbar och inkluderande tillväxt. http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm .
Flernivåperspektiv:	Kommunal, regional, nationell nivå och intresseorganisationer samverkar i ett projekt.
Grannlandssamverkan:	Bygger på ömsesidig samverkan mellan aktörer och länder. I Östersjöenhetens fall gäller grannlandssamverkan i första hand Estland, Lettland, Litauen, Polen och nordvästra Ryssland.
Flaggskeppsprojekt:	Är ett ledande projekt inom EU:s Östersjöstrategi. Flaggskeppsprojekten skall vara ledande för utveckling av Östersjöregionen, samt inspirera aktörer till att komma med nya projekt. Varje huvudmål under strategin har flera flaggskepp.
Win-win-win:	Ett partnerskap skall bygga på ömsesidig nytta för samtliga aktörer samt för det ämnesområde som projektet verkar inom.

ÖSTERSJÖENHETENS UPPDRAG

Sida Östersjöenheten utvecklar samarbeten i Östersjöregionen. Vi har ett särskilt uppdrag från regeringen att utifrån svenska intressen stödja aktiviteter inom områdena miljö & energi, människors hälsa och säkerhet, analys och kommunikation samt ekonomisk utveckling. Målet med våra projekt och aktiviteter är att underlätta genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen.

Kontaktlista

E-post: namn.efternamn@sida.se

Thomas Johansson, Enhetschef, 08-698 5003

Andreas Söderlund, Teknisk support, 08-698 5007

Linda Dahlström, Ekonomisk Utveckling, 08-698 5009

Piret Hedin, Ekonomisk Utveckling, 08-698 4540

Anna Tjärvar, Miljö & Energi, 08-698 4547

Karin Brann, Miljö & Energi, 08-698 5339

Therese Mithander, Människors hälsa och säkerhet, 08-698 5586

Ted Bergman, Människors hälsa och säkerhet, 08-698 5243

Jacek Paszkowski, Människors hälsa och säkerhet, 08-698 5244

Robert Hall, Analys och Kommunikation, 08-698 4540

Petra Gråberg, Analys och Kommunikation, 08-698 5018

Riktlinjer för Östersjöenheten 2011

BALTIC SEA REGION

Detta dokument är till för att underlätta ansökningsförfarandet. Det ger er som sökande en bild av vad som förväntas av er och hjälper er att placera ert projekt i rätt sammanhang utifrån Östersjöenhetens uppdrag. Kriterierna kommer således att förbättra er ansökan som i sin tur ökar genomförbarheten av ert projekt. I slutet av dokumentet finns en ordlista som förklarar de begrepp som används i dokumentet.